

I ВОВЕДНИ ОДРЕДБИ

Член 1

Примена на условите

(1) Овие Услови се применуваат за осигурување на професионална одговорност на инженери за проектирање, ревизија, изведба и надзор.

Член 2

Значење на поедини изрази

(1) Значење на одредени изрази:

1. **Осигурувач** - Друштво за осигурување „УНИКА“ АД Скопје.
2. **Договорувач на осигурувањето** - лице кое со осигурувачот склучува договор за осигурување.
3. **Осигуреник** - лице чија што одговорност е покриена со осигурувањето.
4. **Трето лице** - лице кое не е субјект во договорот за осигурување, односно лице чија одговорност не е покриена со осигурувањето.
5. **Сума на осигурување** - горна граница на обврската на осигурувачот по еден осигуран случај.
6. **Агрегатна сума на осигурување** - горна граница на обврската на осигурувачот за целиот осигурителен период.
7. **Премија** - износ кој се плаќа на осигурувачот согласно договорот за осигурување.
8. **Полиса** - Исправа за склучен договор за осигурување.
9. **Осигуран случај** - иден, неизвесен и независен од исклучителната волја на осигуреникот штетен настан, кој има за последица настанување на штета чија што надокнада би можело да ја бара трето оштетено лице.
10. **Чисто финансиска (имотна) штета** - штета која се состои непосредно во пари, а не е во никаква врска со штета на предмети, ниту со штета на лица.
11. **Воено и политички ризици** - настани предизвикани: со воени операции или побуни, војна, инвазија, дејство на странски непријател, непријателства или со слични операции, граѓанска војна (без оглед дали војната е објавена или не), буна, револуција, востание како и немири кои ќе настанат во такви случаи, мини, бомби и други експлозивни средства, заплена, одземање, задржување и од последиците од тие случувања или обид тие да се извршат, конфискација, или останати слични мерки кои ги спроведува, односно има намера да ги спроведе власта или некоја политичка организација која се бори за власт, односно која има власт, со саботажа или теториразам извршени од лица кои делуваат од политички побуди во име или во врска со било каква организација или од лица кои делуваат од политички побуди не зависно од било каква организација.

II ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Член 3

Предмет на осигурување

(1) Предмет на осигурување според овие Услови е законската граѓанска одговорност на осигуреникот за штети предизвикани на трети лица поради грешки и пропусти настанати при професионално обавување на инженерски работи и тоа: проектирање, ревизија, изведба и надзор во понатамошниот текст (професионална инженерска дејност).

(2) Со ова осигурување покриена е професионалната одговорност на одговорниот планер, урбанист, проектант, ревидент, изведувач на работи и надзор на истите поради повреда на Законоска регулатива, професионалните стандарди и нормативи, Статутот на Комората на овластени архитекти и инженери на Р.Македонија и Етичкиот кодекс на Комората на овластени архитекти и инженери на Р.Македонија.

(3) Со ова осигурување покриени се штети:

1. Настанати со оштетување или уништување на објектот предизвикани од професионална инженерска дејност; и/или
2. Настанати поради недостатоци на објектот кај кој има потреба од

накнадна изработка, испорака или уградување на нов елемент или дел на објектот предизвикани од професионална инженерска дејност на осигуреникот; и/или

3. Настанати поради смрт, повреда на телото или здравјети на трети лица, доколку се предизвикани од професионална инженерска дејност; и/или

4. Настанати поради уништување или оштетување на предмети на трети лица, доколку се предизвикани поради професионална инженерска дејност.

Член 4

Осигуран случај

(1) Осигуран случај во смисла на овие Услови претстаува секој чин на пропуст или грешка во обавување на работи поради професионална инженерска дејност, кој има за последица настанувањена штета на трети лица.

(2) Се смета дека осигурениот случај настанал кога е обавено дејството и/или настанал пропуст при обавување на професионална инженерска дејност.

(3) Во случај на сомнеж кога настанала штетата се подразбира дека пропустот или грешката се настанати дента кога одреденото дејство најкасно морало да се превземе за да се избегне настанување на штета.

(4) Под еден осигуран случај се подразбира:

1. Една грешка или пропуст, или неколку грешки или пропусти при обавување на професионална инженерска дејност кои може да се препишат на еден ист извор на опасност, а чии последици од штетата се на еден или на повеќе објекти или конструкции и/или
2. Повеќе од една грешка или пропусти кои резултираат на една штета на еден објект.

Член 5

Исклучоци од осигурување

(1) Со осигурувањето од професионална одговорност на осигуреникот не му се опфатени оштетни побарувања поради:

- штети предизвикани намерно или со измама на осигуреникот;
- намерно кршење на законски и другите прописи, стандарди, или други договорени обврски, упатства на начателот или на надзорниот орган;
- штети настанати поради договорено проширување на одговорноста на осигуреникот за случај за кој инаку по закон не одговара;
- договорени казни и пенали;
- штети настанати поради прекорачување на проценетите трошоци или временските рокови;
- штети настанати пред склучување на договор за осигурување за професионална одговорност на инженери;
- штети настанати поради кршење на авторски права;
- штети кои не настанале ниту со повреда на телото или здравјето на некое лице, ниту со оштетување, односно уништување на предмети, освен штети настанати поради недостатоци од Член 3, став(3), точка 2;
- одговорности за штети кои ќе ги претрпат вработените на осигуреникот;
- одговорност за продукти со недостатоци;
- губење на документи;
- штети од поседување на предмети;
- штети како последица од загадување на животната средина;
- штети поради воени и политички ризици;
- штети кои се последица на елементарни непогоди и виша сила;
- штети кои постепено настануваат поради трајно делување на температура, гасови, пареа, влага, или врнежи (дим, чад, прашина и др.);
- штети кои се во непосредна или посредна врска со користење на нуклеарна енергија;
- штети поради поседување или користење на моторни возила и други возила на моторен погон, воздухоплови и возила на вода;

- штети кои ќе ги претрпи осигуреникот, брачниот другар, деца и други лица кои со нив живеат во заедничко домаќинство и кои е должен да ги издржува;
- штети чија што надокнада оштетеното лице може да ги оствари по основ на било кој друг вид на осигурување, доколку такво осигурување е заклучено.

Член 6

Територијална важност на осигурување

(1) Со осигурувањето се опфатени осигурани случаи кои се настанати на територијата на Република Македонија;

Член 7

Траење на осигурување

(1) Осигурувањето според овие услови се склучува за период од 1 (една) година;

Член 8

Сума на осигурување

(1) Сума на осигурување е горна граница на обврската на осигурувачот по еден осигурен случај и вкупно за целиот период на покритие, доколку поинаку не се договори.

(2) Сумата на осигурување после настанување на осигурен случај и/или осигурани случаи и со исплата на оштетата се исцрпува, и после исцрпувањето во целост осигурувањето престанува да важи.

(3) После поединечното исцрпување на сумата на осигурување и исцрпување на сите евентуално договорени суми на осигурување (агрегатни суми) осигурувањето престанува да важи.

Член 9

Премија за осигурување

(1) Договорувачот на осигурувањето, или осигуреникот, ја плаќа премијата за осигурување при склучувањето на договорот за осигурување, по правило одеднаш, доколку поинаку не е договорено.

Член 10

Обврски на осигуреникот после настанување на осигурен случај

(1) Осигуреникот е должен да го извести осигурувачот за настанување на осигурен случај како и поднесеното барање за надокнада на штета најкасно во рок од 3 дена.

(2) Осигуреникот е должен да го извести осигурувачот и кога барањето за надокнада на штета против него биде истакнато преку суд, кога ќе достави приговор, како и кога ќе биде поведена постапка за обезбедување докази.

(3) Ако е извршен извид, покрената тужба или е донесена одлука за кривична постапка, осигуреникот е должен за тоа веднаш да го извести осигурувачот, дури и кога го пријавил настанувањето на штетниот настан. Исто така е должен да достави записник од надлежен орган во врска со штетниот настан.

(4) Осигуреникот не е овластен без претходна согласност од осигурувачот да се произнесува за барање за надокнада на штета, а особено не да ја признае штетата во потполност или делумно, да се изврши порамнување на штетата во врска со барањето, како ни да изврши исплата, освен ако според фактичката состојба не било можно да се одбие признавањето, порамнување, односно исплата, а со тоа да не се направи очигледна неправда. Доколку осигуреникот во заблуда сметал дека постои негова одговорност и дека исправно се утврдени фактите, тоа не го оправдува.

(5) Ако оштетениот поднесе тужба за надокнада на штета против осигуреникот, осигуреникот е должен да му достави на осигурувачот судска покана, односно тужба, и сите преписки во врска со штетниот настан и барањето за надокнада на штета, како и водењето на судскиот спор му го препушти на осигурувачот.

(6) Ако осигуреникот не се сложува со предлогот на осигурувачот да барањето за надокнада на штета се реши со порамнување, осигурувачот не е должен да плати вишок на надомест, камати, и трошоци кои настанале во врска со тоа.

(7) Во случај кога оштетениот со барањето за надокнада на штета непосредно му се обрати на осигурувачот, осигуреникот е должен да му ги даде на осигурувачот сите докази и податоци со кои располага, а кои се

неопходни за утврдување на одговорноста за причинување на штетата и за оцена на основаноста на барањето, обемот, и висината на штетата.

(8) Ако поради промена на околности осигуреникот се стекне со право да се укине и намали рентата кон оштетеното лице, должен е за тоа да ги извести осигурувачот.

(9) Доколку осигуреникот не се придржува кон обврските од овој Член ќе ги сноси сите штетни последици кои поради тоа ќе настанат, освен ако тие би настанале и да ги почитувал обврските.

Член 11

Обврска на осигурувачот по поднесување на барање од оштетено лице

(1) Во врска со поднесеното барање за надомест на штета од страна на оштетеното лице, осигурувачот има обврска:

1. Заедно со осигуреникот да преземе одбрана од неосновани и претерани барања за надомест на штетата (правна заштита - Член 12 од овие услови);

2. Да ги задоволи основните барања за надомест на штета (надомест на штета - Член 13 од овие услови);

3. Да ги надокнади судските трошоци од постапката (надомест на трошоците за судска постапка - Член 14 од овие услови).

Член 12

Правна заштита

(1) Обврската на осигурувачот за пружење на правна заштита опфаќа:

1. Испитување на одговорноста на осигуреникот за настанатата штета;

2. Водење на спор во име на осигуреникот ако оштетениот го остварува правото за надокнада на штета по судска постапка;

3. Да ги дава во име на осигуреникот сите изјави за кои смета дека се целесходни за задоволување на одбраната од неосновани и претерани побарувања за надокнада на штета.

(2) Со согласност и упатство од осигурувачот, водењето на спорот може да му се довери и на осигуреникот кој во таков случај е должен да се придржува кон упатствата и налогот на осигурувачот во поглед на водењето и постапката на парниците.

(3) Осигурувачот може да го преземе водењето на парницата, или да стапи на место на осигуреникот, или да учествува во својство на замешувач.

(4) Осигурувачот е овластен да одбие да води спор или да му го препушти на осигуреникот водењето на спор, ако оцени дека нема место за нудење на правна заштита со оглед на односот на висината на побарувањето за надокнада на штета и висината на сумата на осигурување.

(5) Во случај да осигурувачот на име надокнада на штета исплати сума на осигурување пред покренување на спор, престанува и неговата обврска за правна заштита.

Член 13

Надомест на штета

(1) Осигурувачот го исплатува надоместот во рок од 14 (четиринаесет) дена од денот кога ја утврдил својата обврска и висината за таа обврска.

(2) Осигурувачот го исплатува надоместот од осигурувањето врз основа на:

1. Одлуки од заедничка комисија на осигуреникот и осигурувачот, чие што одлучување се темели на одлука на Судот на честа на комората на инжењери на Македонија, или наоди на комисијата, и/или вештак; или

2. Судска одлука.

(3) Осигурувачот е овластен на име надомест да му ја исплати на осигуреникот сумата на осигурување, и во тој случај се ослободува од сите обврски и постапки во врска со осигурениот случај;

(4) Ако осигуреникот е обврзан да плати рента на име надомест на штета, а капитализираната вредност на рентата ја преминува сумата на осигурување, или остаток на сума по одбивање на другите давачки во врска со истиот осигурен случај долговната рента ќе се надомести само во сразмер помеѓу сумата на осигурување, односно остатокот на сумата на осигурување и капитализираната вредност на рентата. Капитализираната вредност на рентата за пресметување на пропорција се смета врз основа на важечките табели за смртност за осигурување на живот во Република Македонија.

(5) Доколку осигурувачот не се сложува со предлогот на осигуреникот да по барањето за надомест на штета се вршо со порамнување, должен е да плати надомест за камата и трошоци и кога ја преминуваат сумата на осигурување.

Член 14

Надомест на трошоци за постапка

(1) Осигурувачот ги надоместува сите трошоци на парничната постапка до колку сам го водел спорот или му дал согласност на осигуреникот за водење на спорот дури и кога барањето за надомест на штетата не било основано.

(2) Доколку парницата била водена без согласност на осигурувачот, со осигурувањето се покриени трошоците на спорот доколку заедно со надоместот за штетата не ја преминуваат висината на сумата на осигурување.

(3) Кога ќе ја изврши својата обврска со исплата на сумата на осигурување, осигурувачот се ослободува од натамошни давања на име надомест и трошоци по еден осигуран случај.

Член 15

Непосредно барање од оштетено лице

(1) Доколку оштетено лице достави побарување или тужба за надомест на штета до осигурувачот, осигурувачот за тоа ќе го извести осигуреникот и ќе побара од него да му ги достави сите потребни податоци и постапки согласно Член 10, став 7 од овие услови, како и самиот осигуреник да преземе мерки заради заштита на своите интереси.

(2) Доколку во случај од претходниот Став осигурувачот се одлучи на оштетениот да му исплати надомест во потполност или делумно, должен е за тоа да го извести осигуреникот.

III ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 16

Престанок на обврските на осигурувачот

Обврската на осигурувачот престанува:

(1) Кај договорите за осигурување со одреден рок на траење со истек на 24^{от} час од денот кој во полисата е означен како ден на истекување на осигурување, доколку не е поинаку договорено.

(2) Кај договорите за осигурување со неодреден рок на траење, ако во полисата е означен само почетокот на осигурувањето, осигурувањето се продолжува од година во година, освен ако некој од договорените странки најдоцна три месеци пред истекот на тековната година на осигурување писмено ја извести другата страна дека не сака да го продолжи договорот за осигурување. Во тој случај, договорот за осигурување престанува со истек на 24 часот од последниот ден од тековната година на осигурување.

Член 17

Начин на известување

(1) Сите известувања и пријави кои се должни договорните странки да ги направат во смисла на одредбите од овие услови, задолжително мораат да ги потврдат во писмена форма, ако се направени усмено, телефонски, преку телеграма, или на некој друг сличен начин.

(2) Како ден за прием на известувањето, односно пријавата, се смета денот кога известувањето, односно пријавата, се примени. Ако известувањето, односно пријавата, се доставува по пошта (препорачано), како ден на прием се смета денот на предавање во поштата.

(3) Договарања кои се однесуваат на содржината на договорот се полноважни само доколку се заклучени во писмена форма.

Член 18

Промена на називот или адресата на осигуреникот

(1) Договорувачот на осигурувањето, односно осигуреникот, должен е за промената на името, називот или адресата да го извести осигурувачот во рок од 15 дена од денот на настанатата промена.

(2) Ако договорувачот на осигурувањето односно осигуреникот, не го извести осигурувачот за промените од претходниот Став, за полноважноста на известувањата доволно е осигурувачот да упати до договорувачот на осигурувањето, односно осигуреникот, препорачано

писмо според последните податоци за адресите на станот, деловните простории, односно името или називот со кои располага. Известувањето постанува полноважно на денот кога според редовниот тек на работите би постанало полноважно да не биле и промените од претходниот став.

Член 19

Измена на условите на осигурување и тарифите на премијата

(1) На договорите за осигурување склучени на траење подолго од година дена, измените во условите на осигурување и тарифите за премија направени после заклучување на договорот за осигурување ќе се применуваат по истекот на тековната гоидна на осигурување .

(2) Осигурувачот е должен да за тоа по писмен пат или на некој друг погоден начин го извести договорувачот на осигурувањето за извршените измени во условите за осигурувања, односно тарифите на премијата.

(3) Договорувачот на осигурувањето има право да во рок од 30 дена од денот на приемот на известувањето за извршените измени во условите за осигурување, односно тарифата за премии, го откаже од договорот за осигурување.

(4) Во случај на откажување од претходниот Став, договорот за осигурување престанува да важи по 24 часот од последниот ден на тековната година на осигурување во која е извршена измената на условите за осигурување, односно тарифата на премија.

(5) Ако договорувачот на осигурување не го откаже договорот во рокот одреден во Став 3 од овој Член, договорот за осигурување се менува со почетокот на наредната година за осигурување во согласност со извршените измени во условите за осигурување, односно тарифата на премија.

Член 20

Надлежност на судот во случај на спор

За споровите кои ќе произлезат од примената на овие услови ќе решава стварно надлежниот суд во седиштето на осигурувачот.

Член 21

Важност на општите услови за осигурување на одговорност

На осигурувањата склучени според овие услови се применуваат и општите услови за осигурување на одговорност до колку не се во спротивност со овие услови.

